

BALIKESİRLİ BİR İSLAM ÂLİMİ

İMAM BİRGİVİ

ULUSLARARASI SEMPOZYUM

19-20-21 EKİM 2018

BALIKESİR

INTERNATIONAL SYMPOSIUM
A MUSLIM SCHOLAR OF ISLAM FROM BALIKESİR

İMAM BİRGİVİ

مؤتمر دولي
عن عالم اسلامي من باليكسير
الإمام البركوي

TEBLİĞ ÖZET KİTAPÇIĞI / ELEKTRONİK KİTAP

BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ

BALIKESİR
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ

BALIKESİR
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

BALIKESİRLİ BİR İSLAM ÂLİMİ İMAM BİRGİVÎ ULUSLARARASI SEMPOZYUMU

19 - 20 - 21 EKİM 2018
BALIKESİR - TÜRKİYE

مؤتمر دولي عن عالم إسلامي من باليكسير: الإمام البركوي
19-21 أكتوبر 2018م - باليكسير / تركيا

INTERNATIONAL SYMPOSIUM: SCHOLAR OF
ISLAM FROM BALIKESİR IMAM BIRGIVI
19-21 October 2018 - Balıkesir / Turkey

Elektronik Kitap / Eylül 2018

ISBN : 978 - 605 - 82626 - 9 - 0

Düzeltili / Teknik Hazırlık

Dr. Öğr. Üyesi Asem ABDELGHANY

Grafik Tasarımı

Rukiye Yasemin EROĞLU

Ön Kapak Tasarımı - Nevfel AKYAR

İletişim

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi

Kültür, Sanat ve Etkinlikler Şube Müdürlüğü

Telefon : (0266) 244 76 76 / 2136

Fax : (0266) 239 13 70

Balıkesir Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Tel: 02662496179

Fax: 02662398746

Web: birgivisempozyumu.balikesir.edu.tr

Mail: birgivisempozyumu@gmail.com

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı

Telefon : (0266) 244 76 76

Fax : (0266) 239 13 70

E-posta : kentarsivi@balikesir.bel.tr

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları / Tasavvuf - 1

SEMPOZYUM ONUR KURULU

Ersin YAZICI Balıkesir Valisi
Zekai KAFAOĞLU Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanı
Prof. Dr. Kerim ÖZDEMİR Balıkesir Üniversitesi Rektörü

DÜZENLEME KURULU

BAŞKAN

Prof. Dr. Mehmet BAYYIĞIT

ÜYELER

Fatih AKA (Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Koordinatör Daire Başkanı)

Prof. Dr. Muhsin AKBAŞ

Doç. Dr. Mehmet ÖZKAN

Dr. Öğr. Üyesi Asem ABDELGHANY

Dr. Öğr. Üyesi Lütfü CENGİZ

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Ali ÇANAKCI

Dr. Öğr. Üyesi Hesham MOTOWA

Dr. Öğr. Üyesi Esmâ SAYIN

Dr. Öğr. Üyesi. Sabuhı SHAHAVATOV

Dr. Öğr. Üyesi Osama SOKR

Dr. Öğr. Üyesi Fatih YAVUZ

Öğr. Gör. Merzuk GRABUS

EDİTÖRLER

Prof. Dr. Mehmet BAYYIĞIT

Doç. Dr. Mehmet ÖZKAN

Dr. Öğr. Üyesi Lütfü CENGİZ

Dr. Öğr. Üyesi Asem ABDELGHANY

İÇİNDEKİLER

İMAM BİRGİVÎ'NİN ESERLERİNİ TELİF SEBEBİ <i>Mehmet AKKUŞ</i>	15
BALIKESİR'Lİ BİR OSMANLI AYDINI İMAM BİRGİVÎ'NİN ELFÂZ-I KÜFÜR DEĞERLENDİRMELERİ ÜZERİNE BİR ZİHNİYET ÇÖZÜMLEMESİ <i>Süleyman AKKUŞ</i>	16
BİRGİVÎ MEHMED EFENDİ'NİN TASAVVUF TENKİTLERİ İLE IX-X. YÜZYILLARDA YAŞAYAN SÛFİLERİN TASAVVUF TENKİTLERİNİN MUKAYESESİ <i>Mehmet Necmettin BARDAKÇI</i>	17
KİTABİ-FORMAL DİNİN ŞEKİLLENMESİNDE ELİT (VİRTOUSE) ZÜMRENİN ROLÜ: BİYOGRAFİK SOSYOLOJİ PERSPEKTİFİNDEN İMAM BİRGİVÎ <i>Hüsnü Ezber BODUR</i>	18
İMAM BİRGİVÎ'DE TASAVVUFÎ KAVRAMLAR <i>İsa ÇELİK & Birol YILDIRIM</i>	19
İSLAM MEZHEPLERİ BAĞLAMINDA BALIKESİRLİ İSLAM ALİMİ İMAM BİRGİVÎ'NİN EHL-İ SÜNNET ALGISI VE VEHHABİLİK/SELEFİLİKLE SUÇLANMASININ GÜNÜMÜZE YANSIMALARI <i>Mehmet DALKILIÇ</i>	20
BİRGİVÎ'NİN el-AVÂMİL ADLI ESERİNİN NAHİV İLMİNİN ÖĞRETİMİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ <i>Zülfikar DURMUŞ & Ramazan MEŞE</i>	21
İMAM BİRGİVÎ'NİN VASİYET VE SÂLİH AMELİN ÖLÜYE FAYDASI KONUSUNDAKİ GÖRÜŞLERİ <i>Abdullah KAHRAMAN</i>	22
İMAM BİRGİVÎ'NİN AHLÂK ANLAYIŞININ KELÂMÎ AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ <i>Fethi Kerim KAZANÇ</i>	23
İMAM BİRGİVÎ VE TEFSİRCİLİĞİ <i>Muhammed Fatih KESLER</i>	24
BİRGİVÎ'NİN ET-TARİKATÜ'L-MUHAMMEDİYYE'SİNDE DELİL OLARAK KULLANDIĞI HADİSLERİN KAYNAK DEĞERİ ÜZERİNE BİR TAHLİL <i>İbrahim KUTLUAY</i>	25
PARA VAKIFLARI BAĞLAMINDA ÖRFÜN KAYNAK DEĞERİNE İLİŞKİN BİRGİVÎ VE EBUSSUUD ARASINDAKİ TARTIŞMALAR <i>Kaşif Hamdi OKUR</i>	26
HANEFİ ZÜHD GELENEĞİNİN TEMSİLCİSİ OLARAK İMAM BİRGİVÎ <i>Mehmet Saffet SARIKAYA</i>	27

BİRGİVÎ'DE NAHİV TASAVVURU VE MUHTEVA VE TASNİF YÖNTEMİ OLARAK NAHVE DAİR ESERLERİNDEKİ YANSIMASI	
<i>Adem YERİNDE</i>	28
BİRGİVÎ'YE NİSPET EDİLEREK YAYINLANAN DÂMİĞATU'L-MÜBTEDÎN ADLI ESERDE MEZHEPLER	
<i>AdemARIKAN</i>	29
BİRGİVÎ'NİN TASAVVUF HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNE NABLUSÎ'NİN PENCERESİNDEN BAKIŞ	
<i>Mahmut AY</i>	30
İMAM BİRGİVÎ'NİN İCTİHAD ANLAYIŞI	
<i>Nazım BÜYÜKBAŞ</i>	31
BİRGİLİ MEHMED EFENDİ'NİN KİŞİLİĞİ ÜZERİNE PSİKOLOJİK BİR ANALİZ	
<i>Özer ÇETİN</i>	32
BİRGİVÎ'NİN VASİYETNAMESİNDE BAZI FİKHÎ KONULAR	
<i>Halis DEMİR</i>	33
MACHIAVELLİ VE İMAM BİRGİVÎ'NİN 'HÜKÜMDAR' ANLAYIŞLARININ SİYASAL FELSEFE AÇISINDAN MUKAYESELİ BİR ANALİZİ	
<i>İdiris DEMİREL</i>	34
BALIKESİRLİ İMAM BİRGİVÎ'NİN HADİS KÜLTÜRÜ	
<i>Mehmet DİNÇOĞLU</i>	35
HAKİKAT, MECÂZ VE KİNÂYE ARASINDA 'KELİME' VAZ' MI, İSTİ'MÂL MI?: İZHÂR VE ŞERHLERİ ÇERÇEVESİNDE 'KELİME'NİN TANIMI ÜZERİNE BİR SORUŞTURMA	
<i>Şükran FAZLIOĞLU</i>	36
İMAM BİRGİVÎ'DE ÖZE DÖNÜŞ TEMAYÜLÜ (OSMANLI DÖNEMİ SELEF İTİKADINA DÖNME DENEMESİ)	
<i>Mehmet Salih GECİT</i>	37
BİRGİVÎ MEHMED EFENDİ'NİN AHMED ER-RÛMÎ EL-AKHİSARÎ ÜZERİNDE FİKRÎ ETKİSİ VAR MIDIR? "BİD'AT" KONUSU ÇERÇEVESİNDE BAZI TESPİT VE DÜŞÜNCELER	
<i>Mehmet GEL</i>	38
BAKARA SURESİ TEFSİRİ PERSPEKTİFİNDEN İMAM BİRGİVÎ'NİN TASAVVUFA VE İŞARÎ TE'VİLE YAKLAŞIMI	
<i>Yunus Emre GÖRDÜK</i>	39
İMAM BİRGİVÎ'NİN AHLAKA BAKIŞI	
<i>İrfan GÖRKAŞ</i>	40
TASAVVUFU İNSAN BEDENİ ÜZERİNDEN OKUMAK: BİRGİVÎ'NİN ANATOMİK TAKVA YORUMU	
<i>Fatih İBİŞ</i>	41

BİRGİVÎ MEHMED EFENDİ'YE İSNAD EDİLEN "EL-KAVLÜ'L-VASİT
BEYNE'L-İFRÂT VE'T-TEFRÎT" ADLI RİSALENİN AİDİYETİ ÜZERİNE BİR
İNCELEME

Ahmet İNANIR 42

İMAM BİRGİVÎ'NİN "İNAYE" ÜZERİNE YAZDIĞI "TA'LİKAT"INDAKİ
YÖNTEMİ VE FİKHİ YAKLAŞIMLARI

Savaş KOCABAŞ 43

BİR OSMANLI BİLGİNİ OLARAK MEHMET BİRGİVÎ'NİN ESERLERİNDE
TAKVA VE AHLAK İLİŞKİSİ: AHLAK VE TASAVVUF PSİKOLOJİSİ
PERSPEKTİFİNDEN SEMANTİK ANALİZLER

Mustafa KOÇ 44

HADİS USÛLÜNDE MUHTASAR RİSALELER VE İMAM BİRGİVÎ'NİN HADİS
USÛLÜ RİSALESİ

Halil İbrahim KUTLAY 45

İMAM BİRGİVÎ'NİN MEZHEBÎ KİMLİĞİ ÜZERİNE KRONO-TEOLOJİK
ANALİZLER

Recep ÖNAL 46

İMAM BİRGİVÎ'NİN GÖRÜŞLERİNİN KADIZADELİLER HAREKÂTINA ETKİSİ

Selim Hilmi ÖZKAN 47

İMAM BİRGİVÎ'NİN (929-981/1523-1573) FİKHİ İLMİNDEKİ YERİ

Mehmet ÖZKAN 48

RESMÎ DİN- HALK DİNİ TARTIŞMASI BAĞLAMINDA İMAM BİRGİVÎ
ZİYARETİ

Halil Saim PARLADIR 49

ZAMANI OLSAYDI DAHA KISA YAZACAKTI: BİRGİVÎ MEHMET EFENDİ (ö.
981/1573)'NİN RİSÂLE Fİ ÂDÂBÎ'L-BAHŞ'I

Necmettin PEHLİVAN & Muhammet ÇELİK 50

BİRGİVÎ MEHMET EFENDİ'NİN İHYACI YÖNÜNE KISA BİR BAKIŞ

Mustafa SÖNMEZ 51

BİRGİVÎ'NİN KİTAP VE RİSALELERİNİN AZERBAYCAN YAZMA NÜSHALARI

Naile SÜLEYMANOVA 52

BİRGİLİ MEHMED EFENDİ'NİN MENSUR VASİYETNÂME'SİNİN NAZMA
AKTARILMIŞ BİÇİMİ: MANZÛME-İ BİRGİLİ

Sezer ÖZYAŞAMIŞ ŞAKAR 53

BİRGİVÎ'NİN HADİS ŞERHÇİLİĞİ

Zişan TÜRCAN 54

TARİKA ÖZELİNDE BİRGİVÎ'NİN ÜSLUBUNA DAİR TESPİTLER

Ahmed ÜRKMEZ 55

TAKIYYÜDDİN MEHMED BİRGİVÎ'NİN (Ö. 981/1573) İSLAM İKTİSADINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	
<i>Abdurrahman YAZICI</i>	56
İMAM BİRGİVÎ'NİN “ŞERHU HADİSİ ERBAİN” ADLI ESERİ VE HADİSLERİ ŞERH METODU	
<i>Yusuf AKGÜL</i>	57
İMAM BİRGİVÎ'NİN ZİYÂRETÜ'L-KUBÛR RİSALESİNDEKİ HADİSLERİN CAHİLİYE KÜLTÜRÜ İLE İRTİBATI	
<i>Fatma AYDIN</i>	58
BİRGİVÎ'NİN NASLARA YAKLAŞIMININ AMAÇSAL PERSPEKTİFTEN ANALİZİ: EHL-İ HADİS VE SELEFİLİK SİSTEMATİKLERİ ÇERÇEVESİNDE	
<i>Abdullah BAYRAM</i>	59
BİRGİVÎ'NİN FATİHA SÛRESİ TEFSİRİ	
<i>Ali BİNOL</i>	60
İMAM BİRGİVÎ'NİN “ZUHRU'L-MÜTEEHİLİN VE'N-NİSÂ FÎ TA'RÎFİ'L-ETHÂRİ VE'D-DİMÂ” ADLI ESERİNİN FİKHÎ YÖNDEN KARŞILAŞTIRMALI İNCELENMESİ	
<i>Orhan CANPOLAT</i>	61
BİRGİVÎ'DE İLİMLER SINIFLANDIRMASI	
<i>Lütfü CENGİZ</i>	62
BİR EĞİTİMCİ OLARAK İMAM BİRGİVÎ	
<i>Ahmet Ali ÇANAKCI</i>	63
BİRGİVÎ'NİN ESERLERİNDE MEVZÛ HADİS	
<i>Sabri ÇAP</i>	64
İMAM BİRGİVÎ VE ARAP DİLİNDEKİ YERİ	
<i>Muhammed ÇETKİN</i>	65
BİRGİVÎ'NİN KELİME-İ TEVHÎDE DAİR LÜGÂZİ VE ÜZERİNE YAZILAN ŞERHLER	
<i>Recai ÇETRES</i>	66
İMAM BİRGİVÎ SELEFİ Mİ, HANEFİ-MÂTÜRİDİ Mİ?	
<i>Abdullah DEMİR</i>	67
BİRGİVÎ'NİN MUADDİLÜ'S-SALÂT İSİMLİ RİSALESİNİN ŞERHLERİ	
<i>Emine Nurefşan DİNÇ</i>	68
İMAM BİRGİVÎ'NİN RİSÂLE FÎ USÛLİ'L-HADİS ADLI ESERİYLE İBN HACER'İN NUHBETÜ'L-FİKER'İNİN MUKÂYESESİ	
<i>Üzeyir DURMUŞ</i>	69
VASİYETNÂME'YE GÖRE İMAM BİRGİVÎ'NİN DİL ANLAYIŞI	
<i>Songül ERDOĞAN</i>	70

BİRGİVÎ AVAMİLİ'NE İTİKADÎ BİR BAKIŞ

<i>M. Cüneyt GÖKÇE</i>	71
İMAM-I BİRGİVÎ'DE YAŞAM TARZI OLARAK ORTA YOL	
<i>Kemal GÖZ</i>	72
MUHAMMED B. PİR ALİ EL-BİRGİVÎ'NİN AVÂMİL'İ İLE DAVUDÎ KARSÎ'NİN "ŞERHU AVÂMİL'L-CEDÎDE" ADLI ESERİ'NİN MUKAYESELİ İNCELENMESİ	
<i>Aladdin GÜLTEKİN</i>	73
İMÂM BİRGİVÎ'NİN PARANIN VAKFEDİLMESİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ VE OSMANLI PARA VAKFI TARTIŞMALARINDAKİ YERİ	
<i>Necmeddin GÜNEY</i>	74
BİRGİLİ MEHMED EFENDİ'NİN İMTİHÂNU'L-EZKİYÂ ADLI ESERİ VE OSMANLI MEDRESE GELENEĞİNDEKİ YERİ	
<i>Süleyman Mahmut KAYAGİL</i>	75
İMAM BİRGİVÎ 'VASİYETNAMESİ'NDE TOPLUMSAL DEĞERLERE VURGULAR	
<i>Selçuk KIRTEPE</i>	76
BİRGİVÎ'DE İNSANIN YETKİNLEŞMESİ VEYA YAŞAM BOYU EĞİTİM	
<i>Osman MUTLUEL</i>	77
TEORİ VE PRATİK ARASINDA İMAM BİRGİVÎ TAHARET VE NECASETLER HAKKINDAKİ GÖRÜŞ VE TENKİTLERİ - TARİKAT-I MUHAMMEDİYE ÖRNEĞİ	
<i>Hüseyin OKUR</i>	78
BİRGİVÎ'Yİ ÖVEN MANZÛMELERİN KRİTİĞİ	
<i>Necmi SARI</i>	79
İMAM BİRGİVÎ'NİN TENKİTÇİ ve BENİMSEYİCİ YÖNLERİYLE TASAVVUFÎ ANLAYIŞ TARZI	
<i>Esmâ SAYIN</i>	80
BİRGİVÎ'YE AİT İKİ RİSÂLE ÇERÇEVESİNDE SEMÂ VE ZİKİR TARTIŞMALARI	
<i>Betül (BAŞLI) SAYLAN</i>	81
NAHV'İN SINIRLARINDAKELAM'I İNŞÂ ÇABASI: BİRGİVÎ'NİN AVÂMİL'İNDE İMAN-AMEL DÜŞÜNCESİ	
<i>Mehmet SEVER</i>	82
BİRGİVÎ'NİN TASAVVUF'A DAİR ELEŞTİRİLERİNİN ARKA PLANI İBNÜ'L- CEVZÎ -BİRGİVÎ KARŞILAŞTIRMASI	
<i>Fehmi SOĞUKOĞLU</i>	83
İMÂM BİRGİVÎ'Yİ FARKLI OKUMA İMKÂN LARI ÜZERİNE: KÜRT MOLLA'NIN İMÂM BİRGİVÎ TENKİDİNE ŞEYHÜLİSLÂM MİNKÂRİZÂDE'NİN (Ö. 1088/1678) REDDİYESİ	
<i>Mehmet Fatih SOYSAL</i>	84

İMAMBİRGİVÎ'NİN KÂZU'N-NÂİMİN VE İFHÂMÜ'L-KÂSİRİN ADLİRİSALESİ ÇERÇEVESİNDE PARA İLE KUR'AN OKUMANIN FIKHÎ TAHLİLİ	
<i>Fatih YAKAR</i>	85
İMAM BİRGİVÎ'NİN BİD'ATLARA KARŞI TUTUMU VE MÜCADELESİ	
<i>Salim SANCAKLI</i>	86
İMAM BİRGİVÎ'NİN AHLAK ANLAYIŞI VE İSLAM AHLAK DÜŞÜNCESİ İÇİNDEKİ YERİ	
<i>M. Necip YILMAZ</i>	87
AVÂMİL-İ BİRGİVÎ İLE AVÂMİL-İ CÜRCÂNÎ'NİN MUKAYESESİ	
<i>Selman YEŞİL</i>	88
BİR EĞİTİMCİ OLARAK BİRGİVÎ BİRGİVÎ'NİN KARAKTER EĞİTİMİ: KAVRAMLAR, YÖNTEM VE SÜREÇ	
<i>Önder ARPACI</i>	89
HİNDİSTANLI BİR ULEMÂ ÂİLESİ: SİNDİLER VE EBÛ'L-HASAN B. MUHAMMED SÂDİK ES-SİNDÎ'NİN (V. 1187/1773) BİRGİVÎ'NİN ESERİNE YAZDIĞI MENHELÛ'L-HEDÂT İLA MUADDİLİ'S-SALÂT ADLI ESERİ	
<i>Ahmet AYDIN</i>	90
BİRGİLİ MEHMET EFENDÎ'NİN ESERLERİ VESİLESİYLE ARAPÇANIN BİR MEDENİYET DİLİ OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ	
<i>Mehmet KAHRAMAN</i>	91
BALIKESİR'İN MANEVİ ÖNDERLERİNDEN İMAM BİRGİVÎ ve ONA ATFEDİLEN "RESMU'L-MUSHAF" RİSALESİ	
<i>Muhammet Sacit KURT</i>	92
BİRGİVÎ METİNLERİNDE CÜRCANÎ ETKİSİ VE İŞRAKÎ MUHTEVA	
<i>Osman CENGİZ</i>	93
BİRGİVÎ'NİN SIFAT ANLAYIŞI (VASİYYETNÂME BAĞLAMINDA)	
<i>Halil ÖZTÜRK</i>	94
İMAM BİRGİVÎ'YE ATFEDİLEN RİSÂLE FÎ USÛLİ'L-HADİS İSİMLİ ESERİN OSMANLI DÖNEMİ HADİS USÛLCÜLÜĞÜNDEKİ YERİ	
<i>Mustafa Celil ALTUNTAŞ</i>	95
GRAMATİK KURALDA KAPSAM GEÇERLİLİĞİ BAĞLAMINDA BİRGİVÎ'NİN TAKDİM-KASR İLİŞKİSİNE YAKLAŞIMI	
<i>Bünyamin AYDIN</i>	96
BİRGİVÎ'NİN AVÂMİL'İNE YAPILAN MANZUM TERCÜMELER	
<i>Kübra YILMAZ & Oğuz YILMAZ</i>	97
DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN BİRGİVÎ	
<i>İsmail OĞUZ & Şükran OĞUZ</i>	98

İMAM BİRGİVÎ'NİN BOSNA HERSEK İLİM VE KÜLTÜR DÜNYASINDAKİ ETKİLERİ

<i>Merzuk GRABUS</i>	99
İMAM BİRGİVÎ'NİN İZHÂRU'L-ESRÂR İSİMLİ KİTABI BAĞLAMINDA BİR ŞERH VE HAŞİYE LİTERATÜRÜ DEĞERLENDİRMESİ	
<i>Mehdi CENGİZ</i>	100
TERCÜME-İ EVRAD-I BİRGİVİYYE ADLI ESER ÇERÇEVESİNDE İMAM BİRGİVÎ'NİN 24 SAATİ	
<i>Ahmet EŞER</i>	101
BİRGİVÎ MEHMED EFENDİ'NİN MUSÂFAHA ADLI RİSALESİ VE FİKHİ AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	
<i>Abdullah Sıtkı İLHAN</i>	102
TARİKAT-I MUHAMMEDİYYE TASAVVUFÎ BİR ESER MİDİR?	
<i>Yusuf Bilal KARA</i>	103
İMAM BİRGİVÎ VASİYETNÂME'SİNİN KELÂM İLMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	
<i>Hüsnü TURGUT</i>	104
İMAM BİRGİVÎ'DE MANEVÎ HASTALIKLAR VE ŞİFA YOLLARI	
<i>Gülğün GEDİKBAŞI</i>	105
SELEF KİM HALEF KİM? MAKBUL GELENEĞİN SINIRLARI ÜZERİNE 16. YÜZYIL OSMANLISINDA BİR TARTIŞMA: KEMALPAŞAZADE İLE BAHAEDDİNZADE ARASINDA BİRGİVÎ'NİN MUHAKEMESİ	
<i>Ahmet KAYLI</i>	106
SİVASİLER KADIZADELİLER MÜCADELESİNDE MEVLEVİLER	
<i>Müzekkir KIZILKAYA</i>	107
THE 1703 FRENCH TRANSLATION OF BIRGIVI'S WASIYYA : PRESENTATION AND ASSESSMENT	
<i>Yahya MİCHOT</i>	108
SUFI AND REFORM: İMÂM BIRGIVÎ'S CASE	
<i>Qayyim Naoki YAMAMOTO</i>	110
تحقیق رسالۃ إنقاذ الهالكين	
112 حسام الدين موسى عفانة	
أموال الأوقاف إبان الدولة العثمانية وموقف الإمام البركوي منها	
114..... عزت عبد العزيز عبد الرحيم إسماعيل	
تعليقات الإمام البركوي اللغوية في حاشية الهداية تعليقات على العناية	
116 عاصم حمدي أحمد عبد الغني	
جهود البركوي النحوية الصرفية	
118..... عماد سامي عبد القادر عبد العزيز	

- 120.....**عفيفي رمضان عفيفي أحمد**.....
الإمام البركوي لغويا
- 122.....**مصطفى عبد الهادي عبدالستار محمد**.....
«الأربعينيات» الحديثية في القرن العاشر الهجري، من ابن كمال باشا إلى البركوي، دراسة نقدية مقارنة
- 124.....**حمزة البركي**.....
أخطاء مكنتات المخطوطات في نسبة الكتب إلى مؤلفيها: شروح رسالة الإمام البركوي «نخر المتأهلين والنساء في تعريف الأطهار والدماء» نموذجاً
- 126.....**مصطفى جنش**.....
البدع و مفهومها وحكمة الإمام البركوي وجهوده في التصدي لها
- 128.....**خليل محمد خليل**.....
كتاب الإيمان والاستحسان للبركوي: عرض وتقييم
- 130.....**محمود مصري**.....
العتبات النصية في رسائل البركوي باللغة العربية: العنوان والمقدمة نموذجا
- 132.....**هشام محمد إبراهيم مطاوع**.....
الإمام البركوي واتجاهه النحوي في كتابه : إظهار الأسرار في النحو
- 134.....**صلاح سالم عواد سالم**.....
مسائل الإيمان بين الإمامين البركوي وابن تيمية
- 136**أحمد مهدي تيك البياتي**.....

İMAM-I BİRGİVÎ'DE YAŞAM TARZI OLARAK ORTA YOL

Kemal GÖZ

Dr. Öğr. Üyesi, Pamukkale Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

İnsanlık tarihi boyunca insanoğlu yaşam tarzını şekillendirmek üzere devamlı kendisini geliştirerek yetkinliğe ulaşmaya çalışmıştır. Bu süreç içerisinde en çok üzerinde durduğu konu davranışlarında orta yolu gerçekleştirebilmek olmuştur.

Orta yol kavramı bu süreç içerisinde ahlâki bir değer anlamını kazanmıştır. Bu yönüyle de orta yol iki uca da eşit uzaklıkta olan şey anlamına gelmektedir. İfrat ve tefritten kaçınarak ahlâkî erdemi yaşam tarzına dönüştüren olumsuz davranışların üstesinden gelinerek elde edilen bir hareket tarzını ifade etmektedir. Cesaret, korkaklık ile atılganlığın, cömertlik, cimrilikle saçıp savurmanın orta yolu olarak bilinmektedir.

İmam-ı Birgivi Tarikat-ı Muhammediyye'de amellerde iktisada riayet etmeyi, mutedil hareket ederek ifrat ve tefritten sakınmayı önemine binaen ilk bölüm olarak zikretmiştir. Kuran ve hadislerde bir değer birimi olarak mevcut olan orta yol kavramı üzerinde birçok düşünür değerlendirmeler yapmıştır. Sokrates'ten Aristoteles'e, Fârâbî'den Kınalızâde'yebu kavram üzerine çalışmalar yapıldığı görülmektedir.

Ahlâki erdemler üzerinde önemle duran İmam-ı Birgivi, orta yol değerlendirmesini bir yaşam tarzı olarak sunmaktadır. O, aynı zamanda eserlerinde Kur'an'ın ve Hz. Peygamber'in üzerinde önemle durdukları orta yolun önemini ve özelliklerini açıkça ortaya koymaktadır.

Erdemleri ana başlıklar halinde ifrat ve tefritini de zikrederek orta yol olarak zikretmektedir. Orta yolun erdemlerin göstergesi olduğunu belirten Birgivi bir yaşam tarzının ancak orta yol ile sağlanabileceğini belirterek ahlâk ilmiyle olan ilişkisini de ortaya koymaktadır. Kötü ahlâk uygulamaları olarak da ifade ettiği ifrat ve tefritin çeşitlerini açıklıkla belirterek bireylerin bunlardan uzak durmalarının önemli olduğunu belirtir. Kibirten uzaklaşarak tevazu sahibi olarak yaşamının önemini orta yol olarak vurgular. Cimrilikten uzaklaşıp cömertlikle dolu bir yaşamı önemsemektedir. Bütün erdemlerin orta yol çerçevesinde şekillendiğini belirten Birgîvi, medeniyetlerin bu erdemleri yaşam tarzı olarak benimseyen bireylerle devam edebileceğini söyler.